

एको दुर्योधनो राजा शकुनिश्चापि सौबलः । तस्यां सभायां दिव्यायामूषतुस्तौ नरर्षभौ ।
इति श्रीमहाभारते सभापर्वणि शिशुपालवधपर्वणि शिशुपालवधे चतुश्चत्वारिंशोऽध्यायः समाप्तश्च शिशुपालवधपर्वः ॥ ४४ ॥

॥ अथ द्युतपर्वः ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ समाप्ते राजसूये तु क्रतुश्रेष्ठे सुदुर्लभे । श्रियैः परिवृतो व्यासः पुरस्तात्समपद्यत ।
सोऽभ्यधादासनात्तूष्णं भ्रातृभिः परिवारितः । पाद्येनासनदानेन पितामहमपूजयत् ।
अथोपविश्य भगवान् काञ्चने परमासने । आस्यतामिति चोवाच धर्मराजं युधिष्ठिरं । १९१०
अथोपविष्टं राजानं भ्रातृभिः परिवारितं । उवाच भगवान् व्यासस्तत्तदाक्यविशारदः ।
दिष्ट्या वर्धसि कौन्तेय साम्राज्यं प्राप्य दुर्लभं । वर्धिताः कुरवः सर्वे त्वया कुरुकुलोदह ।
आपृच्छे त्वां गमिष्यामि पूजितोऽस्मि विश्राम्यते । एवमुक्तः स कृष्णेन धर्मराजो युधिष्ठिरः ।
अभिवाद्योपसङ्गच्छ पितामहमथाब्रवीत् । युधिष्ठिर उवाच । संशयो द्विपदां श्रेष्ठ ममोत्पन्नः सुदुर्लभः ।
तस्य नान्योऽस्ति वक्ता वै त्वामृते द्विजपुङ्गव । उत्पातांस्त्रिविधान् प्राह नारदो भगवानृषिः । १९१५
दिव्याश्चैवान्तरीक्षांश्च पार्थिवांश्च पितामह । अपि चैद्यस्य पतनाच्छत्रनैः उत्पातिकं महत् ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ राजस्तु वचनं श्रुत्वा पराशरसुतः प्रभुः । कृष्णद्वैपायनो व्यास इदं वचनमब्रवीत् ।
त्रयोदश समा राजनुत्पातानां फलं महत् । सर्व्वचक्षुर्विनाशाय भविष्यति विश्राम्यते ।
त्वामेकं कारणं कृत्वा कालेन भरतर्षभ । समेतं पार्थिवं चक्षुं चयं यास्यति भारत ।
दुर्योधनापराधेन भीमार्जुनबलेन च । स्वप्ने द्रक्ष्यसि राजेन्द्र चपाऽन्ते त्वं वृषध्वजं । १९२०
नीलकण्ठं भवं स्थाणुं कपालिं त्रिपुरान्तकं ।
उग्रं रुद्रं पशुपतिं महादेवमुमापतिं । हरं सर्व्वं वृषं शूलिं पिनाकिं कृत्तिवाससं ।
कैलासकूटप्रतिमं वृषभेऽवस्थितं शिवं । निरीक्षमाणं सततं पितरराजाश्रितां दिशं ।
एवमीदृशकं स्वप्नं द्रक्ष्यसि त्वं विश्राम्यते । मा तत्क्षते ह्यनुधाहि कालो हि दुरतिक्रमः ।
स्वस्ति तेऽस्तु गमिष्यामि कैलासं पर्व्वतं प्रति । अप्रमत्तः स्थितो दान्तः पृथिवीं परिपालय । १९२५
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमुक्त्वा स भगवान् कैलासं पर्व्वतं ययौ । कृष्णद्वैपायनो व्यासः सह श्रियैः श्रुतानुगैः ।
गते पितामहे राजा चिन्ताशोकसमन्वितः । निःश्वसन्नुष्णमसकृत्तमेवार्थं विचिन्तयन् ।
कथन्तु दैवं शक्येत पौरुषेण प्रबाधितुं । अवश्यमेव भविता यदुक्तं परमर्षिणा ।
ततोऽब्रवीन्महातेजाः सर्व्वान्भ्रातृन् युधिष्ठिरः । श्रुतं वै पुरुषव्याघ्रा यन्मां द्वैपायनोऽब्रवीत् ।
तदा तद्वचनं श्रुत्वा मरणे निश्चिता मतिः । सर्व्वचक्षुस्य निधने यद्यहं हेतुरोसितः । १९३०
कालेन निर्मितस्तात को ममार्थोऽस्ति जीवतः । एवं ब्रुवन्तं राजानं फाल्गुनः प्रत्यभाषत ।
मा राजन् कश्चलं घोरं प्राविशो बुद्धिनाशनं । सम्प्रधार्य्य महाराज यत्क्षेमं तत्समाचर ।
ततोऽब्रवीत्सत्यवृत्तिर्भ्रातृन् सर्व्वान् युधिष्ठिरः । द्वैपायनस्य वचनं तत्रैव समचिन्तयत् ।